

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος MLAW-515	Τίτλος Μαθήματος Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας	Πιστωτικές Μονάδες 10
Προαπαιτούμενα Κανένα	Τμήμα Νομικής	Εξάμηνο Χειμερινό / Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος Επιλεγόμενο	Γνωστική Περιοχή Ευρωπαϊκό Δίκαιο Επιχειρήσεων	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών Μεταπτυχιακό – 2 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκουσα Ειρήνη Σταματούδη	Έτος Σπουδών 2 ^ο Έτος
Μέθοδος Διδασκαλίας Διά ζώσης	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του Μαθήματος

Σκοπό έχει το μάθημα να καλύψει όλο το εύρος του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας παρουσιάζοντας τις βασικές αρχές και διατάξεις των διεθνών συμβάσεων στον τομέα αυτό, του Ενωσιακού δικαίου και των ελληνικών νόμων, πρωτευόντως αυτού για τα πνευματικά δικαιώματα (Ν. 2121/1993) και δευτερευόντως του νόμου για τη συλλογική διαχείριση (Ν. 4481/2017). Ταυτόχρονα θα καλυφθούν και ζητήματα συγκριτικού δικαίου από άλλες έννομες τάξεις κρατών της Ευρώπης αλλά και από την Αμερική.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- Διακρίνουν μεταξύ δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας
- Εξηγήσουν την έννοια του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων
- Εκτιμήσουν τη σημασία των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων για τον πολιτισμό, την κοινωνία και την οικονομία

- Ορίσουν την έννοια του «έργου» και του «αντικειμένου προστασίας»
- Απαριθμήσουν διαφορετικά είδη έργων και αντικειμένων που ενδέχεται να προστατεύονται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικό δικαίωμα αντίστοιχα
- Γνωρίζουν τη διάρκεια προστασίας των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων
- Εξηγήσουν την έννοια του δημιουργού και του δικαιούχου
- Εξηγήσουν την έννοια της πρωτοτυπίας ως προϋπόθεση προστασίας ενός έργου
- Εξηγήσουν την έννοια του οικονομικού δικαιώματος και να απαριθμήσουν τις επιμέρους εξουσίες που το αποτελούν παρέχοντας παραδείγματα
- Απαριθμήσουν και να εξηγήσουν το ηθικό δικαίωμα παρέχοντας παραδείγματα
- Παρουσιάσουν παραδείγματα εξαιρέσεων και περιορισμών και να εξηγήσουν τον λόγο ύπαρξής τους
- Εξηγήσουν την αναγκαιότητα της επιβολής των δικαιωμάτων και το είδος των κυρώσεων
- Εξηγήσουν τη λειτουργία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο με έμφαση στον ρόλο των παρόχων υπηρεσιών διαδικτύου και στη λειτουργία των υπερσυνδέσμων
- Εξηγήσουν τη σημασία του δημόσιου τομέα
- Εξηγήσουν το περιεχόμενο των ανοιχτών αδειών στο διαδίκτυο και της ευελιξίας του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας

Περιεχόμενο Μαθήματος

I. Εισαγωγή

Η διάκριση μεταξύ δικαιωμάτων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας

Η σημασία του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας και σκοποί που εξυπηρετεί

Η επιρροή του αστικού δικαίου και του κοινοδικαίου επί των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας

Η επίδραση των διεθνών συμβάσεων και του Ενωσιακού δικαίου στο εθνικό δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας

Η αρχή της εδαφικότητας

Η αρχή της εθνικής μεταχείρισης

Βασικά διεθνή *fora* (EE, WTO, WIPO και UNESCO)

II. Διεθνείς Συμβάσεις

A. Πνευματικά Δικαιώματα

[Berne Convention](#) for the Protection of Literary and Artistic Works (Διεθνής Σύμβαση Βέρνης για την Προστασία Λογοτεχνικών και Καλλιτεχνικών Έργων)

The Universal Copyright Convention (Παγκόσμια Σύμβαση Πνευματικής Ιδιοκτησίας)

[WIPO Copyright Treaty](#) ('WCT') (Συνθήκη ΠΟΔΙ για την Πνευματική Ιδιοκτησία)

The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (The 'TRIPs Agreement') (Συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τα Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας στον Τομέα του Εμπορίου (Συμφωνία TRIPS))

Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA) (Εμπορική Συμφωνία για την Καταπολέμηση της Παραποίησης/Απομίμησης)

The Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who Are Blind, Visually Impaired, or Otherwise Print Disabled (Συνθήκη του Μαρακές για τη Διευκόλυνση της Πρόσβασης σε Έντυπα για Τυφλούς, Άτομα με Προβλήματα Όρασης και Λοιπά Άτομα με Προβλήματα Ανάγνωσης Εντύπων)

B. Συγγενικά Δικαιώματα

➤ [Beijing Treaty on Audiovisual Performances](#) (Συνθήκη του Πεκίνου για τις Οπτικοακουστικές Εκτελέσεις)

➤ [Brussels Convention](#) Relating to the Distribution of Program-Carrying Signals Transmitted by Satellite (Σύμβαση των Βρυξελλών σχετικά με τη Διανομή Σημάτων που Μεταφέρουν Προγράμματα μέσω Δορυφόρου)

➤ [Geneva Convention](#) for the Protection of Producers of Phonograms against Unauthorized Duplication of Their Phonograms (Σύμβαση της Γενεύης για την Προστασία των Παραγωγών Φωνογραφημάτων εναντίον της μη Εξουσιοδοτημένης Αναπαραγωγής των Φωνογραφημάτων τους)

➤ [Rome Convention](#) for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations (The 'Rome Convention') (Σύμβαση της Ρώμης για την [Προστασία των Ερμηνευτών ή Εκτελεστών Καλλιτεχνών, των Παραγωγών Φωνογραφημάτων και των Ραδιοτηλεοπτικών Οργανισμών \(Σύμβαση της Ρώμης\)](#))

➤ [WIPO Performances and Phonograms Treaty](#) ('WPPT') (Συνθήκη ΠΟΔΙ για τις Ερμηνείες - Εκτελέσεις και τα Φωνογραφήματα)

➤ The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (The 'TRIPs Agreement') (Συμφωνία του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τα Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας στον Τομέα του Εμπορίου (Συμφωνία TRIPS))

➤ Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA) (Εμπορική Συμφωνία για την Καταπολέμηση της Παραποίησης/Απομίμησης)

III. Ενωσιακό Δίκαιο

The Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) and the free movement of goods

Οδηγίες (Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ελεύθερη διακίνηση των αγαθών)

- Πνευματικά δικαιώματα στην Κοινωνία της Πληροφορίας
- Ορφανά Έργα
- Δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού
- Διάρκεια Προστασίας
- Δορυφορική και καλωδιακή τηλεόραση
- Δικαίωμα παρακολούθησης
- Προγράμματα Η/Υ
- Βάσεις Δεδομένων
- Τοπογραφίες προϊόντων ημιαγωγών
- Επιβολή δικαιωμάτων
- Συλλογική διαχείριση
- Άτομα με αναπηρίες όρασης

IV. Ελληνικό δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας

(Νόμος 2121/1993 και Νόμος 4481/2017)

- Η έννοια του έργου
- Δημιουργοί και δικαιούχοι
- Beneficiaries and works of joint authorship
- Ηθικό δικαίωμα
- Οικονομικό δικαίωμα
- Εξαιρέσεις και περιορισμοί
- Διάρκεια προστασίας
- Μεταβίβαση δικαιωμάτων και άδειες
- Λογισμικό
- Βάσεις δεδομένων
- Οπτικοακουστικά έργα
- Πολυμέσα, βιντεοπαιχνίδια και παιχνίδια εικονικής πραγματικότητας
- Συγγενικά δικαιώματα, αντικείμενο προστασίας και δικαιούχοι
- Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και πολυεδαφικές άδειες (Ν. 4481/2017)

Ανοιχτές άδειες: Ανοιχτό Λογισμικό (OSS) και Creative Commons (CC)

Εκκρεμείς πρωτοβουλίες στην ΕΕ και στον WIPO

- Για την ελληνική νομοθεσία, βλέπε www.opi.gr
- Για την Ενωσιακή νομοθεσία, βλέπε http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/intellectual-property/index_en.htm
- Για τις διεθνείς συμβάσεις, βλέπε <http://www.wipo.int/copyright/en/treaties.htm>

Μαθησιακές Δραστηριότητες/Διδακτικές Μέθοδοι

Διαλέξεις, ατομική και ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, ανάλυση μελετών περίπτωσης, οπτικογραφημένα μαθήματα, φόρουμ, εξέταση

Μέθοδοι Αξιολόγησης

Ενδιάμεσες ατομικές μελέτες, τελική εργασία/τελική εξέταση

Διδακτικά Εγχειρίδια – Βιβλιογραφία

Διδακτικό Εγχειρίδιο:

Λ. Κοτσίρης, Δίκαιο Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Κοινοτικό Κεκτημένο, 7^η εκδ., Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2017

Βιβλιογραφία

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδόσεις	Έτος
Greek Copyright Law	G. Koumantos & I. Stamatoudi	Sakkoulas Editions, Athens – Thessaloniki	2014
Νόμος για την Πνευματική Ιδιοκτησία. Κατ' άρθρον Ερμηνεία	Λ. Κοτσίρης & Ειρήνη Σταματούδη (επιμ.)	Εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2 ^η εκδ.	2012
EU Copyright Law	I. Stamatoudi & P. Torremans (eds)	Edward Elgar Publishing, Cheltenham (UK) – Northampton (US)	2014
European Copyright Law: A Commentary	M. Walter & S. Von Lewinski (eds)	Oxford University Press, Oxford	2010

Concise European Copyright Law	Th. Dreier & P.B. Hugenholtz (eds)	Kluwer Law International, The Netherlands, 2nd ed	2016
Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα	Δ. Καλλινίκου	Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα	2008
Πνευματική Ιδιοκτησία	Μ. Μαρίνος	Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα	2004
Πνευματική Ιδιοκτησία	Γ. Κουμάντος	Αντ. Ν. Σάκκουλας, Αθήνα	2002